

opusdei.org

Katechézy o Duchu Svätom (9): Duch Svätý vo viere Cirkvi

Duch Svätý je predovšetkým Oživovateľ. To je jeho najdôležitejšia výsada pre nás veriacich. Je darcom života.

16.10.2024

Čítanie: Jn 14,15-17

[Ježiš povedal svojim učeníkom:] «Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.

*A ja poprosím Otca a on vám dá iného
Tešiteľa, aby zostal s vami naveky,
Ducha pravdy, ktorého svet nemôže
prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy
ho poznáte, veď ostáva u vás a bude
vo vás».*

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Dnešnou katechézou prejdeme od toho, čo nám bolo o Duchu Svätom zjavené vo Svätom písme, k tomu, ako je prítomný a ako pôsobí v živote Cirkvi, v našom kresťanskom živote.

V prvých troch storočiach Cirkev necítila potrebu explicitne formulovať svoju vieru v Ducha Svätého. Napríklad, v najstaršom Kréde Cirkvi, v takzvanom apoštolskom vyznaní viery, sa po vyhlásení: „Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme, i v Ježiša Krista, narodeného,

umučeného,, ktorý zostúpil k zosnulým, vstal z mŕtvych a vystúpil na nebesia“, dodáva: „[verím] v Ducha Svätého“, a nič viac, bez akéhokoľvek upresnenia.

Až heréza prinútila Cirkev, aby upresnila túto vieru. Keď sa tento proces začal - svätým Atanážom vo štvrtom storočí - bola to skúsenosť Cirkvi s posväcujúcim a božským pôsobením Ducha Svätého, ktorá ju priviedla k istote o plnom božstve Ducha Svätého. Stalo sa tak na ekumenickom koncile v Carihrade v roku 381, ktorý definoval božstvo Ducha Svätého známymi slovami, ktoré opakujeme aj dnes v Kréde: „Verím v Ducha Svätého, Pána a oživovateľa, ktorý vychádza z Otca i Syna. Jemu sa zároveň vzdáva tá istá poklona a sláva ako Otcovi a Synovi. On hovoril ústami prorokov“.

Povedať, že Duch Svätý „je Pán“, znamenalo povedať, že sa podieľa na

„panovaní“ Boha, ktoré patrí do sveta Stvoriteľa, nie do sveta stvorenia. Najsilnejším tvrdením je, že mu patrí rovnaká sláva a poklona ako Otcovi a Synovi. Je to argument rovnosti v úcte, drahý svätému Bazilovi Veľkému, ktorý bol hlavným autorom tejto formulky: Duch Svätý je Pán, je Boh.

Koncilová definícia nebola záverom, ale východiskom. A v skutočnosti po prekonaní historických dôvodov, ktoré bránili jednoznačnejšiemu potvrdeniu božstva Ducha Svätého, sa táto definícia pokojne hlásala v bohoslužbe Cirkvi a v jej teológii. Už svätý Gregor Nazianský po tomto koncile bez väčších výčitiek svedomia tvrdil: „Je teda Duch Svätý Boh? Iste! Rovnakej podstaty s Otcom? Áno, ak je pravý Boh“ (*Oratio* 31, 5.10).

Čo nám, dnešným veriacim, hovorí článok viery, ktorý vyznávame každú

nedeľu pri svätej omši? „Verím v Ducha Svätého?“ V minulosti sa týkal najmä tvrdenia, že Duch Svätý „vychádza z Otca“. Latinská cirkev čoskoro doplnila toto tvrdenie tým, že do Vyznania viery pri omši pridala, že Duch Svätý „vychádza aj zo Syna“. Keďže v latinčine sa výraz „aj zo Syna“ nazýva „*Filioque*“, vznikol tým spor známy pod týmto názvom, ktorý bol dôvodom (alebo zámienkou) mnohých sporov a rozdelení medzi východnou a západnou cirkvou. Určite nie je namieste zaoberať sa tu touto otázkou, ktorá navyše v atmosfére dialógu nastolenej medzi oboma cirkvami stratila ostrosť minulosti a umožňuje nám, aby sme dúfali v úplné vzájomné prijatie, ako jeden z hlavných „zmierených rozdielov“. Rád hovorím: „zmierené rozdiely“. Medzi kresťanmi je veľa rozdielov: ten je z tejto školy, ten z inej; ten je protestant, ten je... Dôležité je, aby sa

tieto rozdiely zmierili v láske spoločného kráčania.

Po prekonaní tohto kameňa úrazu si dnes môžeme vážiť pre nás najdôležitejšiu výsadu, ktorá je ohlásená v článku Vyznania viery, a to, že Duch Svätý je „oživovateľom“, t. j. dáva život. Pýtame sa: aký život dáva Duch Svätý? Na začiatku, pri stvorení, Boží dych dáva Adamovi prirodzený život, z hlinenej sochy robí „živú bytosť“ (porov. *Gn 2, 7*). Teraz, v novom stvorení, je Duch Svätý tým, kto dáva veriacim nový život, Kristov život, nadprirodzený život Božích detí. Apoštol Pavol môže zvolať: „Zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ťa od zákona hriechu a smrti“ (*Rim 8, 2*).

Kde je v tomto všetkom veľká a potešujúca správa pre nás? Je v tom, že život, ktorý nám dáva Duch Svätý, je večný život! Viera nás oslobodzuje

od nutnosti pripustiť si hrôzu, že sa všetko skončí tu, že neexistuje vykúpenie z utrpenia a nespravodlivosti, ktoré vládnu na zemi. Ďalšie apoštolove slová nás uistujú: „A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás“ (Rim 8, 11). Duch prebýva v nás, je v nás.

Rozvíjajme túto vieru aj u tých, ktorí sú o ňu často nie vlastnou vinou ochudobnení a nedokážu pochopiť zmysel života. A nezabúdajme ďakovať tomu, ktorý nám svojou smrťou získal tento neoceniteľný dar!

*Preklad Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News, Andrej Klapka, Martin Jarábek*

Prevzaté z: [https://
www.vaticannews.va/sk/...](https://www.vaticannews.va/sk/...)

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/katechezy-o-uchu-
svatom-9-duch-svaty-vo-viere-cirkvi/](https://opusdei.org/sk-sk/article/katechezy-o-uchu-svatom-9-duch-svaty-vo-viere-cirkvi/)
(18.02.2026)